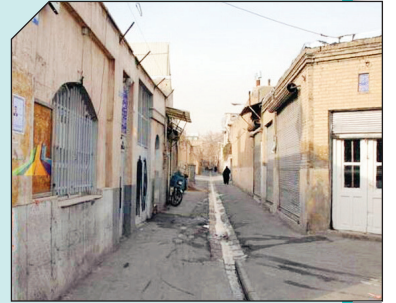

کوچه صد تومانی ها

شاید باورش سخت باشد که کوچه‌ای تنگ و ترش و در مجاورت بازار دروازه‌نوی تهران، روزگاری یکی از اعیانی‌ترین کوچه‌های پایتخت بود؛ آنقدر که تهرانی‌ها نامی عجیب روی آن گذاشتند و هنوز هم برخی از موسفیدان بازار این کوچه را با نام قدیمی‌اش یعنی کوچه صد تومانی‌ها می‌شناسند. راز نام عجیب این کوچه را باید در دوران ناصرالدین شاه جست‌وجو کرد. پس از آنکه شاه قاجار ارگ سلطنتی خود را بازسازی کرد، رجال سیاسی و افراد متمول در نزدیکی ارگ ساکن شدند. خانه‌های اعیانی

نام فعلی: بختیاری

منطقه: ۱۲
نشانی: میدان محمدیه، بازار دروازه‌نو

یکی پس از دیگری در مجاور ارگ سلطنتی ساخته شد و طولی نکشید که کوچه‌ای به نام صد تومانی‌ها با انبوهی از خانه‌های اعیانی متعلق به تاجران و بازرگان‌های سرشناس در آن محدوده سر بر آورد. درباره علت نامگذاری این کوچه نیز داستان‌های مختلفی سینه به سینه میان بازاریان نقل می‌شود. برخی می‌گویند چون ثروت هر کدام از تاجران این کوچه به صد تومان می‌رسید نام کوچه شد کوچه صد تومانی‌ها. برخی دیگر معتقدند خانه‌های اعیانی کوچه صد تومانی‌ها آنقدر زیبا و ارزشمند بودند که قیمت هر کدام از آنها به صد تومان هم می‌رسید، بنابراین مردم نام کوچه را به دلیل ارزش خانه‌هایش صد تومانی‌ها گذاشتند. تاجرانی که ساکن کوچه صد تومانی‌ها بودند در بازار کار می‌کردند و به دلیل نزدیکی کوچه به بازار، دغدغه رفت‌وآمد به محل کارشان را هم نداشتند.

کوچه مروی

تهران‌شناسان، «کوچه مروی» را نخستین کوچه با سبک و سیاق معماری شهری و امروزی تهران می‌دانند؛ کوچه‌ای که بیش از ۳۵۰ متر مساحت دارد و یک سر آن به مسجد آقامحمود و طرف دیگر آن به مدرسه مروی و راسته بورس شکلات، تنقلات، قهوه و لوازم آرایشی و بهداشتی ختم می‌شود. نصرالله حدادی، تهران‌شناس، درباره داستان شکل‌گیری این کوچه می‌گوید: «کوچه مروی بیش از ۲۰۰ سال قدمت دارد و به نام مالک قدیمی محله «محمدحسین خان مروی» نامگذاری شده. حاج محمدحسین خان از بزرگان ایل قاجار و از طایفه آشاقه‌باش بود که ایل او در زمان شاه‌طهماسب

اول صفوی، وظیفه نگهداری از سرحدات ایران در شمال شرقی خراسان را برعهده داشتند. در حمله ازبک‌ها به مرو او به همراه دیگر اعضای خانواده اسیر شدند، اما حاج محمدحسین خان موفق به فرار شد و به تهران آمد. خان مروی در طول اقامت خود در تهران به ثروت زیادی رسید و املاک وسیعی را در غرب منطقه عودلاجان تهران خرید. در بخشی از اراضی‌اش، مسجد و مدرسه دینی ساخت و بعد از مرگش نیز باغ و عمارت‌هایش وقف شدند. نخستین حوزه علمیه تهران هم در این کوچه قدیمی تاسیس شده و به نام همین کوچه (مدرسه مروی) مشهور است.

نام فعلی: مروی

منطقه: ۱۲
نشانی: خیابان ناصر خسرو

کوچه ظلم‌آباد

عادت نامگذاری مردمان قدیم تهران بسیار جذاب و جالب بود. آنها براساس آنچه می‌دیدند و حس می‌کردند برای هر چیزی نام انتخاب می‌کردند. گاهی این نام‌ها جذاب و شیرین و گاهی عجیب و تأمل برانگیز بوده است. گذری در محدوده جغرافیایی غرب تهران به سمت رودخانه کن وجود داشت که نام ظلم‌آباد بر آن گذاشته بودند. این مسیر محدوده پل حاج‌محمدعلی کنی و رودخانه کن به سمت سولقان و تپه‌های پیرداوود را شامل می‌شد که کوچه‌ای به آن منتهی می‌شد. آنچه از کوچه‌ای با نام ظلم‌آباد حس می‌شود ظلم و ستم را تداعی می‌کند اما وقتی پای حرف‌های قدیمی‌های محله می‌نشینی داستان ظلم‌آباد نقل دیگری دارد. موقعیت جغرافیایی این کوچه به نحوی بود که نور خورشید به آن نمی‌تابید در نتیجه با غروب خورشید نسبت به کوچه‌ها و معابر دیگر زودتر تاریک می‌شد. به این دلیل اهالی نام ظلم‌آباد را انتخاب کرده بودند. به همان نسبت ترس و واهمه از رشدن از این کوچه هم بیشتر بود و مردم سعی می‌کردند در غروب گذرشان به این محدوده نیفتد.

نام فعلی: ظلم‌آباد

منطقه: ۵
نشانی: پل حاج محمدعلی کنی به سمت روستای سولقان

